

A large, stylized graphic of a hand with fingers spread, rendered in a dark red color, occupies the upper half of the page. The hand is positioned as if holding or presenting the text below it.

Catalunya i Espanya: el moment decisiu

BARCELONA TRIBUNA
Barcelona · 18 novembre 2016

||||| **Miquel Iceta**
DISCURSOS

Correspon en primer lloc agrair a la Societat Econòmica Barcelonessa d'Amics del País, a l'Associació Espanyola de Directius i al grup Godó i a La Vanguardia la seva amable invitació a aquesta conferència i dinar-col·loqui. No vull oblidar tampoc agrair als patrocinadors que fan possible l'organització de l'acte.

No cal dir que agraeixo en Miquel Roca la seva amable presentació i l'oportunitat que em dóna per mostrar públicament l'admiració envers la seva trajectòria política, cívica i professional, així com l'afecte que li tinc i el seny que li envejo. Un seny que Catalunya necessita encara més que l'aire que respirem. I no exagero.

El per què del títol d'aquesta conferència

Els diccionaris diuen que “moment” és un període de temps breu en relació amb un altre. Normalment s'utilitza com a sinònim d'instant. Però també pot ser utilitzat, com ho faig jo avui, per a descriure un període temporal més o menys llarg, però capaç de singularitzar o simbolitzar una circumstància.

I suposo que tots coincidim que estem travessant un període de temps singular. I espero que molts comparteixin amb mi que aquest temps ja s'està fent massa llarg. I especialment poc profitós.

Si em pregunto, com Vargas Llosa a *Conversación en la Catedral* “¿Cuándo se jodió el Perú?” o “¿Cuándo se jodió lo nuestro?” com va titular Arturo San Agustín un llibre sobre el nostre monotema particular, no sé si trobaria una resposta satisfactòria.

Alguns dirien que tot va començar amb la Sentència del TC de 2010. Altres dirien que ja en el moment en què es va encarregar un esborrany d'Estatut inflat a l'alça perquè fos retallat a Madrid. O, potser, quan vam decidir que ens calia un nou Estatut i no, simplement, una modificació del que hi havia. I, fins i tot, trobaríem qui diria que la cosa mai no ha tingut solució. Des del 1714.

Però el que està clar és que sí que sabem quin final tindrà. I, per a utilitzar els falsos dilemes, com fa el president Puigdemont, jo diré que acabarà “en fracàs o en desastre” el que no és molt esperançador. A menys que canviem de rumb i de ritme. I que ho fem relativament de pressa, abans que sigui massa tard.

“Portem ja prop de 6 anys perduts en el laberint”

Em podran dir exagerat. Però permetin-me que em faci ressò d'un fet que s'esdevindrà demà. Els llegeixo el titular: “Artur Mas inaugurarà un carreró sense sortida dedicat al 9-N”.

Sí, han escoltat bé: “Artur Mas inaugurarà un carreró sense sortida dedicat al 9-N”. Com a subtítol: “Montoliu de Lleida serà la primera població que rendeix homenatge al succedani de consulta amb el nom d'un carrer”. Així ho explica El Periódico. La mateixa notícia a El País: “Un poble de Lleida dedica un carreró sense sortida al 9-N”. I el subtítol: “Artur Mas inaugurarà una via pública que no té sortida dedicada al referèndum del 2014 a Montoliu de Lleida”.

Ho he dit en d'altres ocasions, des de 2010 portem ja prop de 6 anys perduts en el laberint d'un procés que no ha produït cap profit concret, cap avenç tangible, ni per al país ni per a la gent.

Vull que se m'entengui bé. No considero que sigui un profit ni per al país ni per a la gent que Artur Mas o Carles Puigdemont hagin pogut guanyar temps mentre intenten reconstruir el seu partit per a conservar la presidència de la

Generalitat. De fet, l'antiga Convergència, des del 2012, només prova de guanyar temps mentre perd pistonada, mentre ERC es dedica a guanyar-li terreny, i la CUP a marcar-los a tots dos.

Esperant el gran dia que tot ho arreglarà, no es preocupen ni d'aprofitar el potencial del nou Estatut ni per assolir noves competències no afectades per la Sentència del Tribunal Constitucional.

Algú em podria dir que és que el govern Rajoy ha tancat l'aixeta de les transferències, i jo li diria que si Andalusia (entre d'altres CCAA), que mai ha tingut un president del PP, ha pogut assolir noves competències amb el govern Rajoy, per quina raó Catalunya no hauria pogut?

A cau d'orella alguns prohoms independentistes ens diuen, "mireu a veure si el PP afluixa una mica". Però el govern no té cap estratègia per negociar. Només pensa en el moment de trencar. Qui es pot creure que es vol negociar el referèndum si simultàniament s'afirma que es farà tant sí com no el 2017?

I ara, el president Puigdemont ens diu que no pensa assistir a la conferència de presidents convocada per Rajoy. Autonomisme ranci, diu. No sé què farà el vicepresident Junqueras amb la reunió del Consell de Política Fiscal i Financera. Però la qüestió és, té dret el govern de la Generalitat a deixar Catalunya i els catalans i les catalanes sense veu en instàncies on es prenen decisions que ens afecten?

“Esperant el gran dia que tot ho arreglarà, no es preocupen ni d'aprofitar el potencial del nou Estatut”

Algú em dirà que els bascos també diuen que potser no hi aniran. Però ells tenen el concert econòmic, el 'cupo' quinquennal, i 5 diputats d'or al Congrés que faran meravelles. I no els critico. Ells van a la seva i van endavant. Nosaltres, no.

Però torno aquí. El president Puigdemont ostenta la més alta representació de la Generalitat i és el representant ordinari de l'Estat a Catalunya. La llei

catalana li atribueix la responsabilitat de, cito literalment, “mantenir les relacions amb les autoritats de les institucions de l’Estat, de les comunitats autònomes, i dels ens locals, i de llurs administracions públiques, i també amb les autoritats de l’àmbit internacional”. Això darrer no li dóna gaire feina perquè no hi ha cua de primers ministres o presidents amb els que entrevistar-se. La llei catalana diu també que correspon al president de la Generalitat, i torno a citar literalment, “demandar la col·laboració a les autoritats de l’Estat que exerceixen funcions públiques a Catalunya”.

Li vaig dir al president Puigdemont en una sessió de control al Parlament. Cal que li recordem que representa a tots els catalans i no només als independentistes? Cal que li recordem les obligacions institucionals fixades per la pròpia llei catalana? Té dret a deixar Catalunya i els catalans sense veu?

“Convé que com més aviat millor passem de la ficció a la realitat”

El govern català va decidir crear un grup de treball conjunt amb el govern de les Illes per treballar sobre la revisió del finançament. I ara no anirà a defensar-lo? No és molt incongruent tot plegat? Espera que siguin uns altres els que defensin els nostres interessos? Ahir mateix el president Montilla assenyalava en un article la necessitat de tenir una estratègia encertada en el nou escenari polític obert a nivell espanyol. Una estratègia que el govern no té.

El problema és que els que volen la independència la presenten com a l’única solució i, per tant, no volen resoldre cap problema petit o gran mentre no s’arribi a la independència perquè creuen que així tenen més arguments de cara al seu objectiu final. Però, com diu avui mateix en un article Jordi Casas, convé que com més aviat millor passem de la ficció a la realitat.

Em permetran que insisteixi en què no hi ha solució que no passi pel diàleg, la negociació i el pacte. Que torni a dir que unilateralitat i desobediència no porten enlloc.

Màrius Carol ho definia el passat dimarts en termes incontestables: “Es poden canviar les regles per les quals es regeixen les societats, però no és possible saltar-se lliurement les normes de comportament col·lectiu. (...) Si les lleis no ens agraden, no ens semblen justes, o considerem que exigeixen ser actualitzades, utilitzem els mecanismes de la democràcia per eliminar-les, canviar-les o reformar-les. El que resulta un disbarat és saltar-se-les, com si poguéssim ser art i part en la gestió de la societat. No queda clar com es pot governar incomplint el marc legal”. En parla també Jordi Casas de forma taxativa en el seu article d’avui: “Sense respecte al principi de legalitat no hi ha diàleg democràtic possible”.

Catalunya, malgrat que de vegades ho sembli, no està condemnada sense remei a patir el bloqueig d’un procés que no se sap a on va. Un procés que canvia d’estratègia i fulls de ruta amb la mateixa velocitat amb la que es fa zàping televisiu.

Faig una pregunta retòrica.

Algú sap en quina fase del “full de ruta” estem ara mateix? Algú sap quina és l’estratègia dels qui governen Catalunya més enllà de la setmana vinent? Que jo pugui fer aquesta pregunta ja significa que el país no funciona bé.

Però, quan succeeix, com desgraciadament succeeix, que cap de les persones del govern (i quan dic cap, vull dir cap) té una resposta clara a aquestes qüestions, és símptoma que el govern no està en bones mans. Els hi puc fins i tot reconèixer que fan el que fan amb tota la seva convicció i bona intenció; però governar un país és quelcom més que tenir conviccions o bones intencions.

Cal saber què pots fer i què no pots fer. Quina força tens i quins són els obstacles que trobaràs. Quines complicitats pots establir. I, sobretot, governar

“Governar un país
és quelcom més
que tenir
conviccions o
bones intencions”

és evitar que la societat es trenqui per la meitat com a conseqüència de les teves accions o omissions.

Suposo que tots vostès han seguit el resultat de les eleccions als Estats Units. Al respecte del que ha passat vull ressaltar un aspecte que em va cridar l'atenció i va ser el reconeixement, tant per part de qui havia guanyat com per part de qui havia perdut, que el país s'havia trencat i que el més important de tot era tornar-lo a cosir.

Qui està cosint a Catalunya?

Anem sense remei cap al fracàs o al desastre? Em temo que sí. Per la via de la unilateralitat i la desobediència o bé hi haurà fracàs i frustració, o pitjor, el desastre de la divisió dels catalans i les catalanes posant en risc el propi autogovern.

“El govern s’ha oblidat de posar els peus a terra i preocupar-se de les necessitats materials de la majoria”

Però podem evitar-ho si aconseguim dues coses.

Per un costat que la societat es mobilitzi i exigeixi que les necessitats de les persones que conformen l'agenda social, passin per davant d'un procés que no porta enlloc.

Abans he assenyalat que, delerós per tocar el cel i alimentar la il·lusió dels seus seguidors, que no són majoria, el govern s'ha oblidat de posar els peus a terra i preocupar-se de les necessitats materials de la majoria de la gent que necessita un govern que actuï en la seva defensa.

Per exemple, dijous passat, el Govern va rebutjar reduir la tarifa d'IRPF a les rendes més baixes i pujar-la a les més altes. Després dirà que no té prou recursos i que les desigualtats augmenten per culpa de Madrid.

He de dir, però, que crec que alguna cosa està començant a canviar en la percepció social, perquè ja es publiquen notícies sobre la inoperància de les

reunions del Consell Executiu. Ni lleis, ni decrets, ni acords de govern. Molta anàlisi, i plans a dojo, però decisions concretes ben poques. Tot esperant el gran dia en què tot s'arreglarà per art de màgia.

L'objectiu i l'estratègia són equivocats.

Ja m'he referit a aquesta qüestió però vull insistir-hi. Com hem de qualificar les intencions del govern de la Generalitat quan ens diu que no mourà un dit per la millora del sistema de finançament en la negociació que aviat es posarà en marxa i al començament de la qual el president no considera necessari fer acte de presència? És un acudit, una broma de mal gust o una greu irresponsabilitat?

Com pot dir el govern que no s'implicarà en aquest tema, i més si tenim en compte la potència d'emulació que té Catalunya sobre la resta de CCAA?

Com es pot inhibir el govern català en un debat per definir el model de finançament que ens proporcionarà els recursos econòmics amb els que haurem de gestionar els serveis públics essencials els propers anys?

Com pot dir que no s'hi pensa posar? A on s'ha vist això?

“Ni lleis, ni decrets,
ni acords de govern.
Molta anàlisi, i plans
a dojo, però
decisiones concretes
ben poques”

M'indigna aquesta actuació tan poc intel·ligent i tan poc pràctica. I, sobretot, tan lesiva, per omissió, per als interessos dels ciutadans i les ciutadanes.

La veritat, no m'imagino a la Sra. Sturgeon renunciant a discutir amb la Sra. May res important per les necessitats d'avui dels escocesos perquè pensa convocar un altre referèndum algun dia. La Sra. Sturgeon està contra el Brexit però segur que no renuncia a negociar que es faci en les condicions més favorables per a Escòcia.

I això de renunciar a intervenir en la millora del finançament encara és pitjor si tenim en compte que, fins i tot en el millor dels somnis independentistes que s'assolís d'aquí a uns anys la independència, encara hauríem de gestionar el país durant uns quants anys amb els recursos que vinguin del sistema de finançament estatal. Que no veiem com està anant el Brexit? A poc a poc és el mínim que es pot dir.

Aquest és un clar exemple de com es pot perjudicar els ciutadans des del poder públic per omissió, per no exercir les pròpies responsabilitats, per no defensar els propis interessos.

Abans els he dit que hi havia una segona cosa que hauríem d'aconseguir al mateix temps que la primacia de l'agenda social. Es tracta d'aconseguir que els catalanistes que s'han deixat seduir pel cant de les sirenes independentistes tornin al catalanisme. Al vell i enyorat catalanisme de diàleg, negociació i pacte que van predicar i practicar tots els que ens han precedit i del que Miquel Roca n'és un destacat exponent. Quan el cove porta buit més de quatre anys, tornar al peix al cove no em sembla una perspectiva gens dolenta!

Si podem aplegar més d'un 80% de catalans i catalanes en favor d'un major autogovern i un millor finançament, per què hauríem de renunciar-hi en favor d'una reivindicació que no té suport majoritari i que, a més, és avui per avui impossible? Per què quedar-nos en l'estèril procés del post-autonomisme pre-independent no-sobirà que ens proposa Junts pel Sí tutelat per la CUP?

Parlo d'enfortir un catalanisme que sigui capaç de revertir la dinàmica de les relacions conflictives entre els governs espanyol i català. Un catalanisme que, aprofitant l'aritmètica parlamentària avui existent a Madrid, treballi per a resoldre els elements d'autogovern que van quedar tocats per la STC i que la

“Parlo d'enfortir un catalanisme que sigui capaç de revertir la dinàmica de les relacions conflictives”

pròpia STC apunta que poden canviar per la via de la reforma de les corresponents Lleis Orgàniques.

Per cert, els hi vull recordar que, amb la composició actual, hi ha majoria parlamentària suficient al Congrés dels Diputats per a fer-ho.

Un catalanisme que es posi a treballar per abordar els 23 temes plantejats pel president Mas a Rajoy. Un llistat que ara el president Puigdemont ha duplicat. Ara en són 46.

Per què no treballem per a derogar la LOMCE, per aprovar una Llei de Llengües, per assegurar la presència de la llengua i la cultura catalanes a la UNESCO, i tants i tants temes que es poden assolir mitjançant el diàleg, la negociació i el pacte amb la resta de forces polítiques?

Fins i tot temes com el que reivindicuem tots, com és la transferència efectiva del servei de rodalies, es poden assolir amb diàleg, negociació i pacte més que portant ADIF als tribunals.

Per cert, parlant de tribunals.

Nosaltres no volem la judicialització de la política. No creiem que els conflictes polítics s'hagin de resoldre als tribunals. Ens sembla un fracàs de la política.

Ara be, al mateix temps que diem això, també diem que els polítics no es poden saltar les lleis. Encara que no els agradin. Encara que els semblin injustes. Encara que pensin que això és el que vol la gent.

És per aquesta raó que ningú pot esperar la nostra comprensió o solidaritat quan s'hagi saltat conscientment la llei o les resolucions del Tribunal Constitucional.

“Ningú pot esperar la nostra comprensió i solidaritat quan s'hagi saltat conscientment la llei o les resolucions del Tribunal Constitucional”

Per a què succeeixin aquestes dues coses que acabo de comentar i que poden evitar que anem al fracàs o al desastre, el PSC és un instrument necessari.

Al llarg del Congrés que vam fer fa quinze dies, em vaig esforçar per transmetre als meus companys i a les meves companyes de partit que la nostra obligació era construir (o re-construir, si volen) un partit útil per a la societat.

Útil per a aquells que avui pateixen les conseqüències de la crisi; útil per a aquells que veuen com, fins i tot amb una feina de jornada sencera, no poden superar la situació de pobresa. Útil, també, per a aquells que, gràcies a què encara tenim un bon sistema educatiu, tenen capacitat i aspiren a què la societat els hi permeti desenvolupar aquestes capacitats adquirides (i que han estat pagades per aquesta societat) preferentment aquí i no a d'altres països.

Vaig insistir molt en què nosaltres no som només el partit dels perjudicats per la crisi, el partit que defensa la redistribució de la riquesa perquè els més febles no quedin enrere o fora de combat.

Volem representar-los, és clar. Perquè som socialistes i defensar els febles en front dels poderosos forma part de la nostra identitat política.

Però també som, hem de ser, el partit dels innovadors, dels emprenedors, dels que tenen com objectiu crear riquesa.

El partit dels que creuen que el benestar de la gent s'assoleix millor quan la gent té feina i que la feina l'han de crear les empreses actuant en un marc de lliure competència, en un marc de normes clares i bona regulació que ha de proporcionar el govern.

“Som socialistes i defensar els febles en front dels poderosos forma part de la nostra identitat.(..) Però també som el partit dels innovadors, dels emprenedors, dels que tenen per objectiu crear riquesa”

Ho diré en termes una mica crus perquè se m'entengui bé.

La globalització és un fet. I és una oportunitat per a molts, al temps que una amenaça per a d'altres.

I el PSC no vol, i no pot, ser només el partit dels perdedors de la globalització. Volem ser, sí, el partit que defensa els que ho passen malament amb la globalització; alhora que volem ser un partit que transmeti confiança i sigui útil a aquells que volen aprofitar, legítimament, amb el seu talent les immenses oportunitats que ofereix la globalització.

També em vaig esforçar en dir que, per circumstàncies de la vida política, el PSC ha esdevingut l'únic representant parlamentari del catalanisme polític al que m'he referit anteriorment.

El catalanisme de tota la vida. El del diàleg, la negociació i el pacte. Pactista i pragmàtic. Impregnat de valors, compromès amb la unitat civil dels catalans i que busca l'excel·lència. El que vol construir Catalunya cap a endins i, al mateix temps, vol ser decisiu a Espanya i a Europa.

“El PSC ha esdevingut l'únic representant parlamentari del catalanisme polític, (...) el que vol construir Catalunya cap a endins i, al mateix temps, vol ser decisiu a Espanya i a Europa”

Un catalanisme que, al llarg dels darrers 35 anys, per cert, durant els quals s'ha arribat als nivells més alts assolits mai d'autogovern, llibertat i desenvolupament econòmic a Catalunya, han representat CiU, el PSC i el PSUC, primer, i ICV, després; però que ara, com els deia fa un moment, només el representa el PSC, degut a què l'antiga CDC s'ha vist absorbida pel magma independentista, Unió no ha assolit representació parlamentària i ICV es troba en procés de confluència amb altres forces polítiques i socials que estan encara en procés de definició del seu projecte.

Doncs bé, en un escenari com el que avui em proporcionen Barcelona Tribuna i la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País vull tornar a dir el que també els hi deia fa uns dies als delegats i delegades al Congrés del partit: el PSC accepta el repte de recollir i representar aquest llegat. El PSC accepta que té una responsabilitat afegida a la de representar als seus actuals electors. I estem oberts a col·laborar amb qui calgui per aconseguir-ho.

Sabem que, a més d'aquells que ens han votat i als que ens devem, hem de representar i fer-nos útils, tot i que no ens hagin votat, també a centenars de milers de catalanistes que entenen que sense diàleg, negociació i pacte no és possible avançar en cap dels objectius del catalanisme i que no volen que el futur del país acabi en fracàs o en desastre.

I què vol dir això?

Doncs, per exemple:

Que nosaltres sí que treballarem per una proposta de model de finançament millor per a Catalunya malgrat la inhibició del govern de la Generalitat. Que trobarem la complicitat d'aquelles Comunitats que tenen problemes similars al nostre, com la Comunitat Valenciana o les Illes Balears, per sumar forces i que farem per manera que algú defensi els interessos del país si el govern català s'entesta a no fer-ho.

“El PSC accepta que té una responsabilitat afegida a la de representar als seus actuals electors. I estem oberts a col·laborar amb qui calgui per aconseguir-ho”

Que presentarem propostes de llei al Congrés dels Diputats per al reconeixement i recolzament, per part de l'Administració General de l'Estat, de l'ús i la promoció a Espanya i internacional del català, mitjançant una llei de llengües.

Que presentarem propostes per a modificar la Llei de Règim Local perquè

Catalunya es pugui organitzar administrativament en vegueries.

També ho farem amb la Llei Orgànica del Poder Judicial i d'altres que, com he dit abans, ens permetin desenvolupar les competències que la STC ens va dir que s'havien d'assolir per la via de Llei Orgànica.

I, naturalment, junt amb els nostres companys i les nostres companyes del PSOE, modificarem la Reforma Laboral.

I tampoc no renunciem a intentar una negociació amb el govern del PP. No en semblen gaire partidaris, però ells tampoc no tenen una estratègia ni propostes per resoldre el problema. Els emplaçarem a fer-ho. I si estan oberts a parlar-ne serem els primers a estendre'ls-hi la mà.

Aquesta és la nostra manera de ser útils en el "moment" polític que vivim. Aquesta serà la nostra contribució socialdemòcrata i catalanista perquè aquest moment decisiu no es vegi condemnat al dilema de fracàs o desastre que abans els he descrit. Sense perdre de vista el nostre objectiu de reforma constitucional federal.

Moltes gràcies.